

ЛЕКЦІЯ 2

НОРМАТИВНО-ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Існує чотири види нормативних документів:

1. Міждержавні стандарти системи безпеки праці (ГОСТи).

В загальному вигляді ГОСТ можна представити

ГОСТ 00.0.000-000

1   2 3   4

1 - шифр системи (12 – охорона праці)

2 - шифр підсистем від 0 до 9, де 2 – загальні вимоги до виробничого обладнання та окремих його видів.

3 - конкретні види розглянутих процесів, факторів.

4 - рік затвердження і реєстрації стандарту.

ГОСТ 12.3.002-75 ССБТ Процеси виробничі.

ГОСТ 12.2.061-81 ССБТ Устаткування виробниче.

2. Державні стандарти України з питань охорони праці(ДСТУ).

ДСТУ 25156-93 ССБТ – Безпека промислового підприємства.

(ССБТ -

система стандартів безпеки праці)

3. Міжгалузеві нормативні акти [державний нормативний акт з охорони праці (ДНАОП)].

ДНАОП 0.00-1.03-02 Правила устрою і безпечної експлуатації кранів.

Приклад кодування для міжгалузевих нормативних актів:

ДНАОП 0.00 - 3. 05 - 97 назва документа

1   2   3 4   5

1.Скорочена назва нормативного акту

2. Державні органи, які затвердили нормативний акт

3. Вид державних нормативних актів (табл. 2)

4. Порядковий номер нормативного акту (в межах даною виду)

5. Рік затвердження

Таблиця 2 – Кодування міжгалузевих нормативних актів

Шифр державних органів:	Вид державних нормативних актів:
0.00 - Держнагляд охорони праці	1 - Правила
0.01 - Пожежна безпека (МНС)	2 - Стандарти
0.02 - Безпека руху (МВС)	3 - Норми
0.03 - Міністерство охорони здоров'я	4 - Положення, статuti
0.04 - Держатомнагляд	5 - Інструкції, керівництва, вказівки
0.05 - Міністерство праці України	6 - Рекомендації, вимоги
0.06 - Держстандарт	7 - Технічні умови безпеки
0.07 - Мінбудархітектура	8 - Переліки, інші.

4. Галузеві нормативні акти [нормативний акт з охорони праці (НАОП)].

НАОП 1220-1.07-76 Правила безпеки при виробництві алюмінію.

Приклад кодування для галузевих нормативних актів:

НАОП 1. 8. 10 - 1. 21 - 97 назва документа

1   2   3 4 5

1. Скорочена назва нормативного акту
2. Група відповідно до класифікатора галузей народною господарства
3. Вид нормативного акту
4. Порядковий номер нормативного акту (в межах даного виду)
5. Рік затвердження

В галузі охорони праці вже діють такі стандарти: ДСТУ 2293-99 "Охорона праці. Терміни та визначення основних понять"; ДСТУ 2272-93 "Пожежна безпека. Терміни та визначення"; ДСТУ 3038-95 "Гігієна. Терміни та визначення основних понять" .

Крім стандартів використовуються будівельні норми і правила (БНіП). БНіП 2.04.05-86 Будівельні норми і правила проектування промислових підприємств і СН – санітарні норми (СН 2527-82), НПАОП – нормативні правові акти з охорони праці.

2.1 Законодавство України з охорони праці

Правові питання з охорони праці представлені в 2-х основних документах:

1. Кодекс законів про працю КЗоП.

2. Закони України про охорону праці.

КЗоП, гл. 11 Охорона праці. Перелік статей 153-173.

ст153 - передбачає створення безпечних і нешкідливих умов праці.

Власник зобов'язаний упроваджувати власні засоби технічної безпеки і створювати санітарно-гігієнічні умови праці.

ст154 - вимоги для проектування виробничих об'єктів і нових технологій.

Вимоги повинні враховувати закони з охорони праці.

ст157 - заборона передачі у виробництво зразків нових машин і впровадження нових технологій без дозволу органів державного нагляду з охорони праці.

В законі України про охорону праці:

ст21 - дотримання вимог щодо охорони праці під час проектування, будівництва (виготовлення) та реконструкції підприємств, об'єктів і засобів виробництва.

Виробничі будівлі, споруди, машини, механізми, устаткування транспортні засоби, що вводяться в дію після будівництва (виготовлення) або реконструкції, капітального ремонту тощо, та технологічні процеси повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Проектування виробничих об'єктів, розроблення нових технологій, засобів виробництва, засобів колективного та індивідуального захисту працюючих повинні проводитися з урахуванням вимог щодо охорони праці. Не допускається будівництво, реконструкція, технічне переоснащення тощо виробничих об'єктів, інженерних інфраструктур об'єктів соціально-культурного призначення, виготовлення і впровадження нових для даного підприємства технологій і зазначених засобів без попередньої експертизи робочого проекту або робочої документації на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.

Фінансування цих робіт може проводитися лише після одержання позитивних результатів експертизи.

Роботодавець повинен одержати дозвіл на початок роботи та види робіт підприємства, діяльність якого пов'язана з виконанням робіт та експлуатацією об'єктів, машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Перелік видів робіт, об'єктів, машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки визначається Кабінетом Міністрів України.

Експертиза проектів, реєстрація, огляди, випробування тощо виробничих об'єктів, інженерних інфраструктур об'єктів соціально-культурного призначення, прийняття їх в експлуатацію проводяться у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

У разі коли роботодавець не одержав зазначеного дозволу, місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці, вживає заходів до скасування державної реєстрації цього підприємства у встановленому законом порядку за умови, якщо протягом місяця від часу виявлення вказаних недоліків роботодавець не провів належних заходів з їх усунення.

Технологічні процеси, машини, механізми, устаткування транспортні засоби, хімічні речовини і їх сполуки та інша небезпечна продукція, придбані за кордоном, допускаються в експлуатацію (до застосування) лише за умови проведення експертизи на відповідність їх нормативно-правовим актам з охорони праці, що чинні на території України.

Прийняття в експлуатацію нових і реконструйованих виробничих об'єктів проводиться за участю представників професійних спілок.

Не допускається застосування у виробництві шкідливих речовин у разі їх гігієнічної регламентації та державної реєстрації.